

ELŐFIZETÉS
Egy negyedévre
2 korona

Telefon szám 503.
Hirdetések díja: megállapo-
dás szerint

HÉTFŐ

POLITIKAI HETILAP.

Megjelenik minden hétfőn délelőtt.

Kéziratokat vissza nem adunk.

Egyes szám
5 krajcár
(10 fillér)

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Zrínyi-utca 2 szám 1. emelet
Sebesy-ház

V. évfolyam.

ARAD, 1911. MAJUS 15.

20. szám.

Gyilkossági kísérlet Achim L. András ellen. Véres botrány Békéscsabán.

— A „Hétfő“ kiküldött munkatársától. —

Vasárnap délelőtt Békéscsabán gyilkossági kísérletet követtek el Achim L. András országgyűlési képviselő ellen. Zsilinszky Endre dr. fia, Zsilinszky Gábor huszonhárom éves vegyész mérnök a tettes.

A véres tragédiának régebbi idők óta huzódó okai vannak. Békéscsabán a „parasztok“ és az „urak“ harca egyre szenvedélyesebben kiélesedett, amelyből hírlapi polémia merült fel Achim András, az országos parasztpárt vezetője s Zsilinszky Endre dr. békéscsabai nagybirtokos, Zsilinszky Mihály volt államtitkár öccse között. Zsilinszkyt nemrégiben felkereste a fővárosban megjelenő Friss Ujság munkatársa s meginterviewolta arra vonatkozólag, hogy miért fajultak el Békéscsabán a parasztok és az urak közötti ellentétek. Zsilinszky Achimnak amputálta a botrányos állapotokat. Zsilinszky Endre dr. nyilatkozata megjelent a Friss Ujságban, amire Achim azzal felelt, hogy megvásárolta a békéscsabai Friss Ujságot s abban Achim „Békéscsabai fotografiák“ cím alatt diffamáló dolgokat írt Zsilinszkyről a vasárnap megjelent számban *becsületbe vágó vádakat írt Achim Zsilinszky Edréről.* Zsilinszky dr. két fia, Endre joghallgató és Gábor vegyész mérnök, amikor elolvasták a cikket, felkeresték Achimot a Köröspart melletti lakásán s felelősségre vonták. Achim magyarázat helyett kijelentette:

— Taknyos kölykökkel nem állok szóba!

Erre az idősebbik Zsilinszky fiu

Endre, Achimot erősebb hangon leszidta. Achim botot fogott s végigvágott a fiatalemberen, aki rátámadt a képviselőre s dulakodni kezdtek. Achim Zsilinszky Endrét az ágyra dobta s így ütlegelte. A fiatalabbik Zsilinszky fiu rémülten kiáltotta:

— Vigyázzon Achim, mert lelövöm!

A következő pillanatban elő is rántotta a revolverét s egymásután két ízben Achimra lőtt. *Az egyik golyó a térd fölött a combot érte, míg a másik a vesén és gyomron furódott át, keresztül szakítva a hasfalat három helyen.*

Achim eszméletlenül rogyott össze s csak később tért magához. Hordágyon a kórházba szállították összesereglett hivei s utközben a kezét csókolgatták. Az orvosok azonnal megoperálták s a golyókat eltávolították a testéből. Az operáció bár sikerült, de azért az állapota nagyon súlyos, miután a hashártyagyulladás kikerülhetetlen. Az orvosok véleménye szerint *a halál bekövetkezése ennél fogva csaknem bizonyos.*

A Zsilinszky fiuk a véres tett után Seiler Elek szolgabíró előtt jelentkeztek, aki a járásbíróhoz utasította őket. Jankovits Tihamér járásbíró viszont kijelentette a nála jelentkező Zsilinszky fiuk előtt, hogy *neki semmi köze az egész ügyhöz,* hanem jelentkezzenek a gyulai ügyészségen. A két fiatalember erre átutazott Gyulára s megjelentek Liszy Viktor ügyész előtt s bejelentették a történeteket. Az ügyész szintén nem vett tudomást az ügyről s azt mondta nekik,

hogy majd csak akkor avatkozik bele a dologba, ha hivatalosan jelentést tesznek neki. Így a két Zsilinszky fiu még most is szabadon van.

Zsilinszky Endre dr., a fiuk apja vasárnap este érkezett meg. A városban nagy az izgatottság. Tüntetésektől tartanak. A csendőrség és a katonaság készenlétben áll.

Azt az újságcikket, amely közvetlen okozója volt a véres botránynak, egész terjedelmében itt ismertetjük:

Förtelmesen hazudik Zsilinszky Endre dr., ahol azt állítja a parasztpártról, hogy az a terroristák eszközével, a megfélemlítéssel ablakbeveréssel, gyújtogatással és verekedésekkel dolgozik és tartja fel az uralmat. Történetek ugyan Zsilinszky Endre dr. urral kissé erősebb, de ugye lehet, megérdemelt dolgok a kelle-ténél, mert például a választások alatt Békéscsabán, a nyílt utcán, a városháza előtt, a piac közepén fényes nappal köpték arcon Zsilinszky Endre dr. urat, ez a valaki azonban véletlenül, nem volt parasztpárti tag, hanem Ruzicska Andor dr. királyi főmérnök ur, sőt horribille dictu, a parasztpárt volt az, amely testével fedte az intelligencia megbüntetésé elől Zsilinszky Endre dr. urnak Zalán futását.

Tudomásunk van arról is, hogy Such Dezső ur, biharmegyei nagybirtokos már egy párszor testileg megfenyítette a bizonyosan rakoncátlanok akaró doktor uracsját.

Azonban ez magánügy, csupán azért hivatkozom rá, hogy ez az elbánás sem érte, bizonyosan — méltán Zsilinszky urat a parasztpárt részéről, mert kijelenthetem itt e helyen, hogy Such Dezső ur sohasem tartozott a parasztpárt kötelékébe.

A legmesszebbmenő komolytalanságig nevetséges Zsilinszky Endrének hő epekedése, az általános egyenlő titkos választási jog után,

A világhírű „Salamander“ cipők kizárólag csakis urak és hölgyek részére 16 kor. 50 fill. és 20 kor. 50 fill. árban kaphatók

Weinberger János kizárólagos cipőraktárában

Arad, Andrássy-lér 20. szám. Telefon szám 312.

soha nem akarta nem akarhatja ez a reakciós alak, azt a választói jogot, komolyan amelyet Csabán az evangélikus hivektől az ő reakciós pajtásával Szeberényi Zsiga Lajossal éppen ő vett el több mint 6 ezer evangélikus szavazótól Békéscsabán azért, hogy éppen a szavazati jog gyakorlásának a megakadályozására oly gyalázatos szabályrendeletet készített a presbiter választások szabad cselekvésének meggátolása céljából, hogy a választás napján, dacára annak, hogy Csabán több mint 6 ezerevangélikus választó van és mind le akart szavazni, mégis alig szavazott le 500 ember, tehát alig 8 százaléka a választóknak, bár tíz helyen és estig tartott a szavazás, mert olyan kautélák voltak köztve, oly sok irás adta a szavazás megtevesztéséhez, hogy azt egy egyszerű földműves ember semmiképp sem tudhatta megcsinálni a szavazatát nem bírta érvényre juttatni és így lett Zsilinszky ur a választói jog titkos hive által a csabai nép szavazati jogától megfosztva.

Zsilinszky ur ebben a tekintetben már több olyan baklövést csinált, amit később igen megbánt.

Nevezetesen határozott tudomásunk van arról, hogy a doktor ur a közelmúltban nagyon aspirált Békésvármegye főispáni székére, szalagált is oda fent Pesten eleget a csiklandós kis tűzhely érdekében, azonban odafent ugyáltszik evidenciában tarthatták (Tiszák) vagy lehet, hogy mások Zsilinszky Endre ur viselt dolgait, mert orrára koppintottak a főispáni szék erős aspiránsai és avval küldték Marciházi patakok közé, vissza ő doktorságát, hogy ezt a helyet homoly férfival és nem minden párttal és jelszóval kacérkodó bábbal fogják betölteni.

Most pedig, ha a dr. Zsilinszky Endre ur a nép vezetésére, sőt országos politika igazgatására csakugyan olyan kiváló erőt és tehetséget érez magában, mint ahogy azt a pesti Friss Újságban pénzért kiíratta magáról.

Kérdem én ismét megkülönböztetett tisztelettel dr. Zsilinszky Endre urtól, mi igaz abból a panaszból, amit szerkesztőségünkben egy nagy csomó megyesegyházi gazdaember tett arról, amit később röpirat alakjában fogunk kiadni tételről-tételre, súlyos tényekkel bizonyítva, hogy ön a megyesegyházi számadásokkal, parcellázásokkal ma sem számolt el és hogy az ön állami működését még ma is nagyon sok ember keservesen siratja.

Ma csak ennyit önről kedves doktor ur, legyen azonban nyugodt, mihelyt az adatok és tények a sajtó alá rendezve lesznek. Ki fogom teríteni nagyságod összes fehéreműit a napra, hogy lássuk hát hol a folt, kinek több a szennyese, ítéljen az igazságos közvélemény kettőnk fölött, hogy melyikünk nagyobb bűnös és kinek lett volna jobb, szép csendesen meg lapulnia és hallgatnia.

Különben maradok nagyságodnak mint volt képviselő jelöltnek Collégiális tisztelettel igazi ellentéle

Achim L. András
orsz. képviselő.

Az Oltár Egyesület közgyűlése

A hitélet fejlesztésére alakult Oltár Egyesület ma tartotta rendes évi közgyűlését a város ház nagytermében. A gyűlést, amelyen a tagok nagy számban vettek részt, özv. Hauzer ezredesné elnöknő nyitotta meg Lakatos Ottó

dr. rendfőnök szép szavakban méltatta az egyesület eddigi munkásságát. Lengyel Gyula dr. titkár olvasta fel az évi jelentést, Hoffmann Antal pénztáros a zárszámadásokat terjesztette elő. Szathmáry Gyula királyi tanácsos nyugalmazott alispán indítványára a közgyűlés a lemondott tisztikarnak köszönetet szavazott s egyben a volt tisztikart újból megválasztotta Manay Ferenc dr. rendtartományi titkár magas szárnyalású beszéde után, Lakatos Ottó dr. indítványára nagy lelkesedés közepette a gyűlés Urbán Ivánnét védnöknővé választotta. Elhatározták, hogy Glattfelder Gyula püspököt fölszentelése alkalmával a közgyűlés táviratilag üdvözli. Ezzel a gyűlés véget ért.

Demokratikus haladás.

*

A mai kormány, midőn a nemzeti és demokratikus haladást zászlójára írta, tisztában lehetett azzal, hogy a két szempont összhangba hozatala számos nehézségbe ütközik, és hogy részint a nemzeti, részint a demokratikus szempont egyoldalú hivatát nem fogja kielégíthetni. De csodálatos — és részben mulatságos — volt azt látni, hogy a mai kormánypárt európeér vezérférfiaival szemben éppen Justh Gyula akarja képviselni az európai haladás szellemét. Nemzeti irányt hirdetett eddig; európai hirdet ezután. Eddig az európai szempontokat — nem vette számba; ezután a nemzeti szempontokat. Logika nincs ebben, csak taktika. Nem politika ez, hanem korteskedés. Eddig a hazafias frázisokra épített, ezután a doktriné-demokrácia frázisaira. Sem egyik, sem másik esetben nem vizsgálta és nem ismerte e kérdés lényegét.

Ha valaki a választói jog kiterjesztését azon indokból kívánja, mert a mai rendszer alapján tanult, képzett és igen értékes elemek kívül maradtak az alkotmány sáncain: a kormány felfogásával egészen azonos alapon áll. De ha valaki — mint Justh Gyula — azon indokolással kívánja az általános választói jogot, hogy azért kell a népre bízni a nemzet sorsát, mert az intelligencia romlott és nem bír semmi erkölcsi függetlenséggel: akkor ezen indokolást és e vádat vissza kell utasítanunk.

Elméletileg sem lehetne megérteni, hogy a műveltség és tudás miért zárja ki az erkölcsi erőt, s hogyha egy nemzet intelligenciája romlott, hogyan lehetne annak életében csak reménykedni is. De a közelmúltak története is mutatja, hogy ez az állítás milyen légbőlkapott.

A szabadelvűpárt bukását a nemzet hangulatváltozása idézte volt elő. Hogy ezt a hangulatváltozást hazug frázisok-

kal, alaptalan gyanúsításokkal és beválthatatlan ígérekkel idézték elő a hazafiak, azt tagadni nem lehet. De hogy a nemzet intelligenciája felült ennek a politikának, az ugyan romlottság jele volt, de nem az erkölcs, hanem az izlés és az ítélőképesség romlottságának jele. Erkölcsi romlottságot — ezt csak nem tagadhatja el Justh Gyula — a nemzet intelligenciája ezzel nem mutatott. És bizva a vezérek ígéreteiben, megbuktatta a szabadelvűpártot, hogy vágyait beteljesülni lássa azok által, akik eziránt elámitották.

Ez a tény meginttatta, hogy a nemzet intelligenciájában van annyi erkölcsi erő, hogy a maga meggyőződését — legyen az helyes, vagy helytelen — a hatalmon levők akaratával szemben is keresztülvigye.

Az ezután bekövetkezett — nemzetinek nevezett — ellenállásban bizony sokan igen gyengéknek bizonyultak, de kérdjük, hol volt akkor — nem szóval, de tettel, áldozatkészséggel egy egy nagyhangú közszereplő? És kérdjük, hol volt — a nép? A „nép” nem volt sehol; a szociálisták pedig Kristóffy támogatották.

Azt a nemzetinek nevezett ellenállást nem az intelligencia tette tönkre — bizony kevés volt abban az akcióban az intelligencia — hanem a koalíciós politika erkölcstelenségének eredendő bűne, a nagyhangú frázisokkal színészkedő kicsinyhitűség, önzés és hatalmi vágy.

Mikor azután eljött a koalíciós kormányzat ideje s a félrevezetett, elámitott, alaptalan ígérekkel elszédített nemzet „egy önfeledt pillanatában” koalíciós többséget küldött a parlamentbe: vajjon Justh szerint akkor is erkölcsi gyengeségből s függetlenség hiányából tette azt? Szerintünk nem. Ugy volt meggyőződve, hogy az a helyes s mi nyugodtan elvartuk, hogy az igazság kiderüljön. Nem kívántuk mindjárt megsemmisíteni az intelligenciát, mihelyt ellenünk döntött egy alkalommal; mert úgy véltük, hogy van valami, a mi a pártérdek fölött áll, és ez — a nemzet érdeke.

Justh Gyula ezzel is úgy van, mint az obstrukcióval, melyről azt állította, hogy megengedhető, ha a választásokon nem az igazi nemzeti akarat nyilatkozott. Tisza István gróf már akkor rámutatott ezen érvelés rosszhizeműségére, mert hiszen a koalíciós választást tiszta választásnak tartja Justh Gyula. — többségétől a házelnökséget elfogadta — és mégis ez ellen a többség ellen is obstruált.

Beszélgünk nyíltan és őszintén. Mondja

meg tisztán Justh Gyula, hogy az a többség, amely nem Justh-párti többséget nem érdemli meg, hogy tovább éljen. Ebben legalább van logika — ha egyéb nincsen is.

Mi bizunk a magyar intelligenciában, függetlenségében, erkölcsi erejében. Mikor elítélte politikánkat, ítéletében megnyugodtunk, most, hogy felismerte tévedését és kiábrándult, politikai érettségében is bizakodunk. Éppen most nem szabad őt mellőznünk, midőn a keserű tapasztalások iskolájából nehezebb feladatokra is éretten, kikerült.

Számolni kívánunk a kor nagy eszméivel is, de nem kicsinyes korteszempontokból s a perc pillanatnyi hangulatai alapján.

A Westinghouse-gyár közgyűlése

A második ülése.

A Hétfő riportja.

A Magyar Automobilgyár r.-t. Westinghouse rendszer vasárnap délben fél egykor tartotta második évi rendes közgyűlést a városháza tanácstermében. A közgyűlést Varjassy Lajos polgármester nyitotta meg s megemlékezve Papp Géza lemondásáról a jegyzőkönyv vezetésére Rudnyánszky Jenőt, hitelesítésére Tagányi Sándort és Sármezey Endrét kérte fel.

Papp Géza az összeférhetlenségi törvényt indokolta meg lemondását.

Dicker József vezérigazgató az igazgatóság jelentését olvasta fel, amelyből ezeket adjuk:

A mérleg tiszta nyereségként 45,737,75 áll a t. közgyűlés rendelkezésére, amelynek hováfordítása iránt bátrak vagyunk a következő javaslatot tenni:

5% a tartalékalap javadalmazására 2,286,89 korona, marad 43,450,86 korona, mely összegből egy ingatlan értékcsökkenési alap képzésére 10,000 korona. Gépek és felszerelések értékcsökkenési tartalékalap képzésére 10,000 korona, továbbá egy leírási tartalékalapra 7,250,86 korona, összesen 27,250,86 korona fordítsák, míg a fennmaradó 16,200 koronából a felügyelő-bizottság 1910. évi díjazására 1200 korona adassék és végre a megmaradó 15,000 korona összegnek az 1911. évi nyereség- és veszteség számlára való atvezetését kérjük.

Sajnálattal jelentjük, hogy Papp Géza ur, társaságunk elnök-igazgatója orsz. képviselővé történt megválasztása következtében az összeférhetlenségi törvényre való hivatkozással igazgató állásáról lemondott.

Ugyancsak fenti okból Dr. Tagányi Sándor az igazgatóság tagja szintén lemondott.

Kötelességet vállalunk teljesíteni, amidőn úgy Papp Géza urnak, mint Dr. Tagányi Sándor urnak társaságunk érdekében kifejtett odaadó önzetlen támogatásáért ezúton elismerésünket és köszönetünket fejezzük ki.

Tagányi Sándor az aránytalanul csekély nyereséget kifogásolta, s arra kérte a vezetőséget, hogy a jövőben munkálkodjon jobban közre, hogy kedvezőbb legyen az eredmény.

Tagányi aggályaira Fábry Sándor dr. és Varjassy Lajos adtak felvilágosítást.

Sármezey Endre felemlíti, hogy hire jár annak, mintha a vállalat beolvadni készülne.

Papp Géza adja meg erre a felvilágosi-

tást. Kijelenti, hogy beolvadásról, megszűnésről szó sincsen. Az egész hír úgy került forgalomba, hogy egy társaság az ugynevezett aport részvényeket meg akarja venni. Ez természetesen távolról sem jelenti azt, hogy a gyár beolvadna, ellenkezőleg e vétellel a forgó tőke gyarapodna.

A közgyűlés a jelentést egyhangulag elfogadta s a felmentvényt megadta.

Ezután az alapszabályokat módosították, s ezzel a közgyűlés véget ért.

„Mi urak vagyunk!”

A „Hétfő” sajtópöre.

Csiky Tivadar dr. kudarca.

— A Hétfő riportja. —

A szombati esküdtszéki tárgyalás fényes dokumentuma annak, hogy a Hétfő nem hajszolja a komolyabb alapot nélkülöző szenzációkat, hanem amit megír, annak minden egyes sora fedi a szintizta valóságot. Lehet, hogy cikkeink egyes emberekre nézve kellemetlenek, de igazak.

Csiky Tivadar dr. főispáni titkár is sajtópert indított Sulik Kálmán, a Hétfő szerkesztője ellen, kifogásolván egy cikket, amelynek valódiságát fényesen igazolta a nagyváradi esküdtszék ítélete, mely Sulikot felmentette.

Az inkriminált cikkei

az elmúlt évben írta Sulik Kálmán, amikor Urbán Iván főispán székfoglalóját ünnepelte a város és a vármegye polgársága. Megírta a cikkben, hogy dr. Csiky a délelőttöt a korzón tölti, a délutánt pedig a Hungária-kávéházban, amelynek a főpincére megmondhatná, hogy hány száz pakli kártyát nyűtt el. Elmondotta a cikk azt is, hogy a főispáni titkár gögös, erőszakolja a zseniriséget s az alacsonyabb társadalmi osztályokhoz tartozó emberekkel szemben durva modort tanusít s általában nem szimpatikus ember s kérte, hogy az új főispán dolgozni akaró titkárt vegyen maga mellé, aki az adófizető polgárokat embereknek fogja tekinteni s szűkség esetén szóba is áll velük. A cikk miatt a belügyminiszter felhatalmazása alapján a nagyváradi királyi ügyészség rágalmazás miatt vádat emelt Sulik Kálmán hírlapíró ellen, aki a szerzőséget vállalta.

A főtárgyalásra

beidéztette Sulik Réthy József és Zádor Jenő aradi, valamint Irinyi Jenő szegedi hírlapírókat tanukul, akikkel bizonyítani kívánta az inkriminált cikkben foglaltak valódiságát.

A tárgyalást Csulyok Béla dr. táblabíró vezette. A vádhatóság képviselőjében Kármán Elemér dr. jelentet meg, míg a védelmet Papp János dr. kiváló nevű nagyváradi ügyvéd látta el.

Sulik Kálmán az általános kérdések után előadta, hogy a cikket ő írta s vállalja is érte a felelősséget. Tiszta meggyőződés vezette a cikk megírására, mert mint újságíró kötelességének tartja szótartani a polgárok adójából fizetett közhivatalnokok mulasztásait.

Dr. Csiky Tivadar azt adta elő, hogy a vádlott Sulik Kálmánnal pár évvel ezelőtt lovagias afférje volt, amely azzal végződött, hogy az ő segédei az ügyet egyoldalúan befejezték s ezért Sulik személyes bosszúból írta ellene a cikket, amelynek a tartalma valótlan.

Sulik Kálmán ezzel szemben kijelentette, hogy a főispáni titkár előadása valótlan. Az a tény, hogy a lovagias ügyet az ő segédei fejezték be a lovagias szabályai szerint s nem pedig Csiky segédei. A cikk megírásakor nem is gondolt a lovagias ügyre. Hivatkozott ezután arra, hogy az incidens abból merült fel, hogy Csiky szabályellenes dolgot követett el: nem engedte be egy fegyelmi ülésre, ahová pedig a törvények értelmében joga volt bemenni. Ezt bizonyítja az is, hogy később a többi újságírókat beengedte a tárgyalásra.

Csiky dr.: Az igaz, hogy a többi újságíró már beengedtem, de ezt azért tettem, mert mi urak vagyunk s nem akartunk újságírókkal verekedni.

A beidézett tanúk vallomásukban mindenben megerősítették a cikk vádjait.

Ezzel a bizonyítás befejezést nyert, a bíróság megállapította a kérdéseket s azután a perbeszédre került a sor.

Kármán Elemér dr. királyi ügyész a vádját egész terjedelmében föntartotta, mert álláspontja szerint a vádlottnak állításait bizonyítani nem sikerült.

Papp János dr. védő klasszikus szépségű, erőteljes beszédében kelt a vádlott védelmére s az esküdtek saját tapasztalatára és lelkiismeretére való hivatkozással fölmentő verdiktet kért.

Csulyok Béla dr. elnök rezüméje után az esküdtek visszavonultak és meghozták határozatukat, amelyet Müller György esküdtszékfőnök hirdetett ki. Az esküdtek a vádlottat nem találták bűnösnek, mire a törvényszék Sulik Kálmánt fölmentette a rágalmazás vádjá alól.

Az ítélet jogerős.

Dr. Ágoston Péter előadása.

— A Hétfő tudósítása. —

A szabadgondolkodók aradi egyesülete tegnap rendezte e szonban utolsó előadását és ez alkalomból Ágoston Péter drt, a nagyváradi jogakadémia kiváló tudós tanárát, az országos hírű szociológust hívta meg.

Örömmel kell mindazoknak, kik a progressiv eszmék terjedését szívükön viselik, megállapítani azt a tény, hogy a szabadgondolkodók aradi egyesülete megalakulása óta eltelt rövid idő alatt is Aradváros kulturéletét oly nagy mértékben lendítette fel, amelyet talán nem mertek remélni akkor, mikor néhány ifjú ember az egyesület megalakítását elhatározta.

Ágoston Péter dr. mai előadása alkalmából százakra menő, intelligens közönség töltötte meg a Központi Szálloda nagytermét.

Szudy Elemér elnök szép szavakkal emlékezett meg a legutóbb Aradon lezajlott választójogi nagygyűlésről, mint a progressiv küzdelem egyik kiemelkedő mozzanatáról és örömmel üdvözölte a kiváló vendéget.

Ágoston Péter dr. olyképen határozza meg a liberalizmust, hogy az az előjogoknak lerombolását jelenti. A Nyugat áramlata juttatta el hozzánk a liberalizmust s a belőle fakadó szabad gondolatot, amely azután nálunk is talajra talált. Eszméknek látszanak, amelyeknek az élethez semmi közük, holott e két kérdés ma nagyfontosságú, mert a gazdasági válság eredményei.

Minden államnak szüksége van minél több

nehézedik Rachel lelkére, hogy futva hagyja el a cifra palotát és visszatér társai rejtekhelyére. Az ajtó előtt egy papírszeletre csak annyit ír: nem sikerült és föbelövi magát. A megkapó történet főszerepeit Alice Joyce, George Moss, William Harvey és George Melford kiváló amerikai színészek interpretálják. Ezt a mesés képet hétfői új műsoron mutatja be az Uránia színház.

Az Aradi Kereskedők Köre évi közgyűlése.

— A „Hétfő” riportja. —

A tagok nagyszámu részvétele mellett tartotta vasárnap délelőtt az Aradi Kereskedők Köre évi rendes közgyűlést. Tedeschi Viktor elnök az ülést megnyitva, a jegyzőkönyv vezetésére Faragó Rezső titkár, annak hitelesítésére Domán Sándor és Holländer Alfréd tagokat kérte fel.

Faragó Rezső titkár olvasta fel a nagy gondal szerkesztett évi jelentést, mely az egyesület egész évi működését részletesen ismertette.

A kör vagyonában örvendetes javulás mutatkozik. 1910. december hó 31-én a kör vagyona 33885 korona 78 fillért tett ki.

A közgyűlés a felolvasott évi jelentést és zárószámadásokat, továbbá a felügyelő-bizottság jelentését tudomásul vette és az erre vonatkozó felmentvényt az elnökségnek és tisztviselőségnek megadta.

Tedeschi Viktor köszönetet mond a kör tagjainak azon támogatásért, melylyel az elmúlt év folyamán öt és tisztársait részesítették és különösen kiemeli azon nemes buzgóságot, melyet a kör tagjai a házépítési-alap gyűjtésekor kifejtettek, az 1910. évi működésre vonatkozó felmentvényt kéri és felhívja Kohn. S. N. tagot a korelnöki szék elfoglalására és a választás vezetésére.

Kohn S. N. a kör összes tagjainak kívánását óhajja tolmácsolni akkor, midőn ajánlja, hogy elnökké egyhangulag válasszák meg Tedeschi Viktort, mit a kör tagjai nagy lelkesedéssel elfogadnak. Ezután az új tisztikart választották meg.

URÁNIA

mozgófénykép színház.

Vasárnap, május 15-én.

1. A bikaviador. Humoros. — 2. A terror. Nihilista történet. — 3. Álom az autóról. Bohózat. — 4. Kozák gyakorlatok. Eredeti katonai felvétel. — 5. Gyermekektörténet. Bohózat. — 6. Tunisi képek. Látványos. — 7. Összeesküvés III. Henrik alatt. Történelmi dráma. — 8. Pathé Journal. Aktuálisok mozgófényképekben.

Előadások d. u. 2 órától este 11-ig.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Helyárak : I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

SZEMLE.

Szükségessé vált, hogy a képviselőház ülésai egy órával meghosszabbítottassanak. E rendszabálynak, amely a házszabályból folyik, nincs semmi támadó jellege. Nem az a célja, hogy technikai eszközökkel szűkebb mederbe szorítsa a szólásszabadságot; ellenkezőleg az, hogy még több időt biztosítson az ellenzéki pártok szónokainak, eszméiket kifejténi.

Az utolsó pár hónap alatt több ízben halottuk a túlhosszu költségvetési vita elítélését. Nemcsak a többség gondolkozik így, hanem az ellenzéki képviselők közül is sokan.

Ha nagy külföldi nemzetek politikusai kutatnák az okát Magyarország elmaradásának egyik okául bizonyára megemlítenék, hogy a parlamenti garat szünetlenül jár s mégis keveset örül.

Hatvanhét óta alig végzett el a képviselőház költségvetést a maga idejében. Sejtelve sincs róla az embereknek, mekkora anyagi és erkölcsi kár háramlott abból az országra, hogy örökös költségvetési felhatalmazásokkal kellett élni, s hogy rendes időben megszavazott költségvetés hiányában mily sok hasznos kezdeményezés, beruházás, üdvös vállalkozás, életrevaló idea rekedt meg és fagyott be, mondhatatlan kárára közéletünk energikusabb, gyorsabb tempójának.

Alig van valaki a képviselőházban, aki a végnélküli és mindig egyforma költségvetési viták terméketlen homokszivárgásában örömet lelné. Sok helyről felmerült a szándék a terjedős költségvetési vitáknak határt szabni. Ugy tudjuk, a koalíció idejében maga az ellenékség is foglalkozott e fajta gondolatokkal.

S mégis, mit látunk? A költségvetési viták hosszadalmasságát minden párton unják, de mindenfelől táplálják. Elméletben valamennyi párt ellene van, de gyakorlatban az összes ellenzéki pártok bőségesen szolgáltatják a hosszú-beszédű szónokokot.

Ime, a földmívelési vita is hetek óta folyik. A parlamenti élet alapos ismerősei azt remélték, hogy a nagy beszélő készség majd megcsappan a miniszter beszéde után. A miniszter beszélt, még pedig úgy, hogy az egész képviselőházat meghódította avval, amit mondott s avval a közvetlenséggel, a hogyan monddta. Dicsérik terveit minden részről; innen is, onnan is virágokat dobálnak felé. Am a szóáradat nem szűnik, bár semmit sem tett és mondott, ami az ellenzék harci kedvét fokozhatná.

Némelyek szerint rendszer van ebben az eljárásban. Lappangó időfogyasztó szándék. Észrevétlenül és megerőltetés nélkül abban sántikál — e föltevés szerint — az egyik ellenzéki párt, hogy a költségvetési vitát kihuzza a nyári hónapokig. Hogy azután éppen erről az oldalról azt vetik szemére a kormánynak, hogy a maga pártjáról hosszú költségvetési vitát rendeztet. nehogy az ígéretét (a véderő reformjára vonatkozó javaslatok betervezését) be kelljen váltani: hát ez kopott fogás. Másnak a hátára kötni a maga batyuját, ez oly régi tak-

tika, hogy hatást és eredményt aligha lehet elérni vele.

Mi nem kutatjuk, mi oka van a költségvetési vita ily hosszú elnyújtásának. Nem keressük, hogy számítás-e ez, vagy fékezhetetlen szónoki kedve oly politikuskoknak, akik közül csak igen kevésnek van mondanivalója.

Akármi az oka, hogy mezei egerek módjára elszaporodtak a szónokok, a kormány ezt a dolgot nem nézheti tovább tétlenül. Neki országos szempontokra kell ügyelni, előtte nem nyom más a latban, csak a közérdek, amelyen száz meg száz anyagi és morális sérelem esik minden nappal, amely anélkül vesz el, hogy a megszavazott évi költségvetést tető alá hozná a képviselőház.

Közérdek tehát, hogy a kormány megtoldja a tanácskozássra szánt időt azzal az egy órával, amely siettető eszköz a házszabályok értelme szerint rendelkezésére áll.

A hosszú költségvetési vita sivár unalmát két incidens némileg megzavarta. Nem beszéljük túl egyik incidens jelentőségét sem s eszünkágában sinss, hogy belőlük messze-menő következtetéseket vonjunk a parlamenti helyzet alakulására. De ujjhegygyel meg kell érintenünk e helyen, mert mind a két esetnek hasznos tanulságai vannak.

Az egyik eset egy kis parázs testvérháború volt a függetlenségi párt és néppárt egy tagja, sőt egy oly képviselő között, aki arról nevezetes, hogy nagyon szereti keverni a parlamenti kártyákat, s hogy nagy ravaszágával és egy percig sem szünetelő tettvágyával igen szereti fejetetejére állítani a legtermészetesebb helyzeteket.

A Batthyányi Tivadar beszéde kapcsán felmerült ellenzéki összetűzés ékesen szóló bizonyítéka, hogy nem mindig ott ég a város, ahol némelyek szeretnék. Annyit halljuk és olvassuk a híreket a munkapárt kebelében dúló belső viszonyokról, (amelyekről a pártban senki se tud) amíg ez állítólagos munkapárti munkapárti egyenetlenség öröme az ellenzéki pártok mennek egymással hajba. Hogy a képviselőház melyik részében dul a mindenek harca mindenek ellen: azt ad oculus látuk demonstrálva.

A másik szikra a Szmrecsányi inkompatibilitási törvényt eltörölő javaslatból pattant ki. A fiatal, temperamentumos szónok megsértette a többség önértetét s tanuja volt a szenvedélyek oly fellángolásának, amely őt magát is nagyon meglephette.

A néppárti képviselő ur eltévesztette a hangot, de az időpontot is, amelyben a munkapártot ingerelni jónak látta.

Eltévesztette a hangot, mert a munkapárttól rövid egy év alatt meggyőződhetett, hogy ismeri ugyan a kormányzó többség azon kötelességét, hogy erejével vissza ne éljen s hogy nyugalmát, hidegvérét, fejét egyhamar el ne veszítse, de ismeri azon magasabb erkölcsi kötelességét is, hogy ne engedjen magán megtorlatlanul, méltatlanul és igazságtalan sérelmeket.

De az időpontot is rosszul választotta meg ily éleshangú beszédre az ellenzéki képviselő ur.

Uj cipő-üzlet!

Férfi-, női- és gyermek-cipők kész raktára. Mérték utáni megrendelések. Cipőfelsőrész :: készítesek, tűzések ::

Klein József nél
Arad, Petőfi-utca sarok.

Mentholin créme

elismert leghatásosabb szer csusz, köszvény és neuralgiából eredő fájdalmak ellen. — Ára 2 korona.

Elnyálkásodás, rekedtség és köhögés ellen használjon kitünő összetételű

mell teát

Egy doboz ára 50 fillér.

A szoba levegőjének felrissztésére legalkalmasabb

a fenyő illat

Ára 1 korona 20 fillér.

Kitünő zamatu tea rumot

készíthet házilag a Rozsnyay-féle rumesentiával. Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fillér.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárban, Aradon, Szabadság-tér.

Nők legforróbb vágya szépnek lenni.

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CREME

használatával. Meglepő gyorsan tüntet el

szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

és mindenféle arctisztatlanságot.

Ára egy tégelynek 1 korona.

1 darab Ibolya-creme szappan 70 fill., 1 doboz Aradi Ibolya-Hölgypor 1 kor. 20 fill., 1 üveg Ibolya-tej 1 kor.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszertárban ARADON, Andrassy-tér 22. (A megyeházzal szemben.)

Az ország minden nagyobb gyógyszertárban, drogueriájában és illatszer kereskedésében.

Maculatura-papir kapható a kiadóhivatalban.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű Hajós-féle

csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitünő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. — Ára egy üvegnek 2 kor.

Fagydagاناتok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“

Legjobb fekete hajfestő

a „MELOGEN“. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. — Ára 2 kor.

Kitünő amerikai gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban, Andrassy-tér 22. szám. (a megyeházzal szemben.)

Ha fáj a feje

használjon Kárpáti-féle

PAZTILLÁT

mely 5—10 perc alatt megszabadítja bármilyen fő fájástól és migréntól.

1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona.

Kéz- és lábizzadást

azonnal teljesen

megszüntet a

KÁRPÁTI-féle

Anticon.

Ára:

utasítással 1 korona.

Kitünő gyomortisztító a kellemes ízű Kárpáti-féle

epehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat.

1 üveg ára utasítással 4 fillér. Póstan 12 üveg bérmentve 4 kor. 80 fillér

Elismert legtökéletesebb arctalmatlan szépítő szer a Kárpáti-féle

Benzoetej-créme

ára 1 kor.

Bezoetej-szappan

ára 70 fill.

mely gyorsan eltüntet szeplőket, májfoltokat és minden arctisztatlanságokat

Fenti szerek eredeti minőségben csak az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János

gyógyszertárban kaphatók.

Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dongl-ház.)

